

1

Irakurri testuaren zatiak, ordenatu eta izenburua, sarrera, garapena eta ondorioa identifikatu. Gogoratu informazioak ordena logiko bati jarraitu behar diola!

→ Tsunamiak fenomeno natural boteretsuak dira, kalte handiak eragin ditzaketenak. Nola gertatzen diren ulertzea funtsezkoa da prest egoteko eta eremu kalteberetan arriskuak murrizteko.

→ Tsunamiak, oro har, ur bolumen handiak lekualdatzen dituzten itsaspeko lurrikarek sortzen dituzte. Desplazamendu horrek itsasotik abiadura handian hedatzen diren uhinak sortzen ditu. Uhin horiek kostaldera hurbiltzen diren heinean, abiadura moteltzen dute, baina altuera nabarmen handitzen dute, eta olatu erraldoiak sortzen dituzte, kostaldeko eremuak urez bete daitezkeenak. Lurrikarez gain, tsunamiak sumendien erupzioek, itsaspeko lur-irristatzeek edo meteoritoen talkek ere eragin ditzakete.

→ Tsunami bat olatu erraldioen serie bat da, ozeanoan bat-batean gertatzen diren mugimenduetatik sortzen direnak. Fenomeno natural horiek uholde handiak eta suntsipena eragin ditzakete kostaldean. Jarraian, tsunamiak nola sortzen diren eta zerk eragiten dituen azalduko dugu.

→ Nola gertatzen dira Tsunamiak?

2

Irakurri testuaren zatiak, ordenatu eta izenburua, sarrera, garapena eta ondorioa identifikatu. Gogoratu informazioak ordena logiko bati jarraitu behar diola!

→ Laburbilduz, izokinek bizi-ziklo ikaragarria dute, ibaietatik ozeanoraino eta bueltan. Migrazio-ziklo hori funtsezkoa da espeziearen biziraupenerako.

→ Izokinak ibaietan jaiotzen dira, eta ur hotzek ingurune egokia eskaintzen diete bertan garatzeko. Bizitzako lehen etapetan, intsektu txikiez eta planktonez elikatzen dira. Gaztaroa ibaietan igaro ondoren, izokinak ozeanora migratzen dira, eta han hazi eta elikatzen dira. Urteetan zehar, itsasoan bizi dira, harik eta, azkenean, ugaltzeko jaio ziren ibaira itzultzen diren arte.

→ Izokinen bizi-zikloa

→ Izokinak distantzia luzeak migratzeko gaitasunagatik dira ezagunak. Jaiotzen direnetik ugaltzeko ibaietara itzultzen diren arte, bidaia izugarri luzea eta desafiatsuilea egiten dute.

